

Harjumaa Omavalitsuste Liit
info@hol.ee

Teie 18.09.2026 nr 1-12/10

Meie 09.10.2026 nr 1.5-1.1/2227-2

Vastus Harjumaa omavalitsuste ühispöördumisele

Lugupeetud Harjumaa Omavalitsuste Liidu esindajad

Täname teid pöördumise eest. Mõistame muret, et kinnipidamiskeskuses viibivate saatjata alaealiste välismaalastega seotud täiendav töökoormus mõjutab Rae valla suutlikkust täita lastekaitse- ja eestkostesüsteemide ülesandeid. Meie jaoks on väga oluline tagada nii saatjata alaealiste õiguste ja heaolu kaitse kui ka kohalike laste ja perede abistamise järjepidevus.

Seaduses on ette nähtud riikliku toe võimalus olukorras, kus kohalik omavalitsus ei saa ettenägematult suure saatjata alaealiste arvu tõttu nende esindamise ülesandeid ajutiselt täita. Rae valla puhul on riik seda tuge rakendanud ning Sotsiaalkindlustusamet on oma töötajate panusega aidanud vallal suurenenud töökoormusega toime tulla. Samuti on Sotsiaalkindlustusamet võtnud esindamise rolli enda kanda kohaliku omavalitsuse töövälisel ajal.

Samas peame vajalikuks liikuda ajutistest lahendustest süsteemsemate kokkulepeteni. Sotsiaalministeerium koostöös teiste vastutavate ministeeriumite ja rakendusasutustega töötavad praegu selle nimel, et kujundada välja selgem ja jätkusuutlikum korraldus juhuks, kui selliseid juhtumeid tuleb rohkem või koormus ühele omavalitsusele oluliselt kasvab.

Käimas on töö neljas peamises suunas.

Esiteks töötatakse välja lahendust, kuidas tagada riiklik esindamisvõimekus olukordades, kus kohaliku omavalitsuse tavapärane võimekus ei ole piisav. Selle raames hinnatakse täiendava reservvõimekuse ja rahastuse vajadust, et esindamise korraldamine ei sõltuks üksnes kohaliku omavalitsuse olemasolevatest ressurssidest.

Teiseks täpsustatakse koostöös asjaomaste asutustega kohalike omavalitsuste, Sotsiaalkindlustusameti ja teiste osapoolte rolle ning vastutust, sealhulgas küsimustes, mis puudutavad eestkostesüsteemide täitmist, lapse viibimiskoha määramist ning ülesannete üleandmist ja koostööd erinevate omavalitsuste vahel.

Kolmandaks kaardistatakse vastuvõtu-, majutus- ja tugiteenuste valmisolek, et vajaduse korral oleks võimalik reageerida ka olukorras, kus lühikese aja jooksul saabub suurem arv saatjata alaealisi. Selle töö eesmärk on vältida olukorda, kus vastutus ja koormus langevad ebaproportsionaalselt ühe omavalitsuse kanda.

Neljandaks vaadatakse koostöös partneritega üle valdkonda puudutavad toimepidevus- ja kriisivalmiduse plaanid, et need oleksid ajakohased, vastaksid muutunud vajadustele ning tagaksid selge koostöökorralduse nii tavapäraste juhtumite kui ka võimaliku suurema koormuse korral.

Tekkinud küsimusi arutati 28. septembril 2026 Riigikogu sotsiaalkomisjonis ning 13. oktoobril on teema kavas ka Eesti Linnade ja Valdade Liidu sotsiaalküsimuste töörühmas. Selliselt saame edasised plaanid kohalike omavalitsustega ühiselt läbi arutada ning arvestame seejuures ka teie ettepanekuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hanna Vseviov
asekantsler

Helen Meumers
helen.meumers@sm.ee